

- [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://konf.koippo.kr.ua/blogs/index.php/blog2/>
3. Кузьменко М. Компьютер и здоровье / Энциклопедия для детей. Том 22. Информатика / Глав. ред. Е.А. Хлебалина. – Москва: Аванта +, 2003. – С. 454-458.
  4. Міщенко О. Вимоги щодо використання мультимедійних засобів у навчально-виховному процесі / О. Міщенко // 36. наук. пр. Гуманізація навчально-виховного процесу. – Слов'янськ, 2009. – Вип. XLVI. – С. 240-243.
  5. Носенко Ю.Г. Здоров'язбережувальне використання програмно-апаратних засобів у навчальному процесі основної школи: навчально-методичний посібник / Ю.Г. Носенко, А.С. Сухих / за ред. Ю.Г. Носенко. – К.: Компрінт, 2017. – 156 с.

ЗАХВОРЮВАННЯ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ МАШІВСЬКОГО РАЙОНУ

Шаравар М. Є.¹, Новописьменний С. А.¹, Дмитренко Н. А.²

*¹Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка*

²Полтавська ЗОШ №2

Хвороби серцево-судинної системи є одними із найпоширеніших у цілому світі. Близько 3,5% людей усієї земної кулі хворіють серцево-судинними захворюваннями. Ці хвороби займають перше місце серед причин втрати працездатності і раптової смерті. Кожен четвертий дорослий житель України має підвищений артеріальний тиск. В економічно розвинутих країнах смертність від серцево-судинних захворювань становить понад 50 %, більшість з яких характеризується хронічним перебігом з поступовим прогресуючим погіршенням стану людини. Серцево-судинні захворювання є однією з найбільших проблем сучасної медицини. Епідемія цих недуг приховує страшну загрозу здоров'ю і життю людей, адже визначає основну смертність населення і все частіше уражає людей молодого віку [1, ст. 5].

Сьогодні серцево-судинна патологія поширена серед близько 74% населення Машівського району, а в близько 13 % випадків вона є причиною смерті. Лікарі дуже стурбовані таким станом справ і вживають заходів щодо профілактики та ефективного лікування серцево-судинної патології.

Проаналізувати стан захворюваності та поширеності захворювань серцево-судинної системи, визначити основні захворювання ССС та провести аналіз смертності від ССЗ за 2017-2019 роки, вивчити динаміку поширеності основних захворювань у чоловіків та жінок, які проживають у Машівському районі.

Матеріалами дослідження була статистична звітність Машівської центральної районної лікарні з 2017 по 2019 роки.

Нормативно-правову базу щодо серцево-судинних захворювань вивчали за допомогою контент аналізу. Проведено математичну обробку даних з розрахунками інтенсивних показників та екстенсивних показників.

Результати аналізу показників захворюваності та поширеності ССЗ серед дорослого населення (рис.1) свідчать, що захворюваність на ССЗ за останні 3 роки знижується і коливається у межах 28,6- 21,9 на 1 тис. дорослого населення.

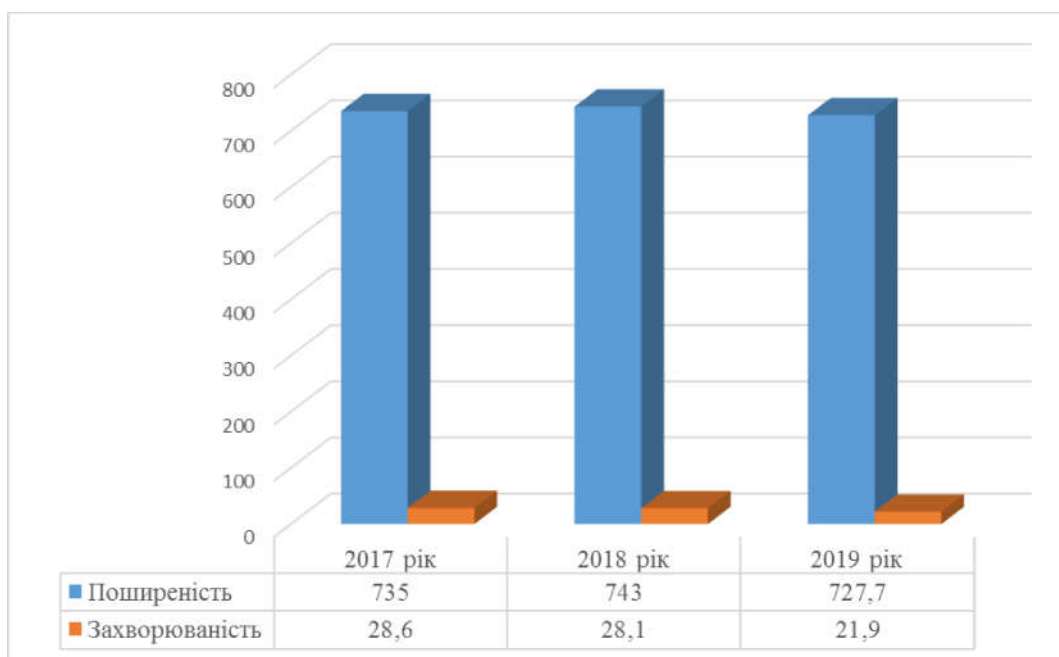

Рис.1 Поширеність та захворюваність ССЗ на 1 тис. населення

Поширеність ССЗ у Машівському районі серед дорослого населення у 2018 р. збільшилась порівняно з 2017 р. від 735 до 743 на 1 тис. населення, а в 2019 р. зменшилася з 735 до 727,7 на 1 тис. населення. Зростання поширеності ССЗ серед населення можна зрозуміти, якщо взяти до уваги демографічні показники (старіння населення і демографічне навантаження), розповсюдженість факторів ризику, а також більш активне виявлення хворих.

Дані щодо зменшення поширеності хвороб підтверджуються динамікою частоти захворювань з діагнозом, встановленим вперше у житті, від усіх зареєстрованих захворювань (рис.2).

Рис.2 Динаміка частоти захворювань з діагнозом, встановленим вперше у житті на 1 тис. населення

На графіку чітко видно зменшення кількості вперше зареєстрованих дорослих осіб на ССЗ з 2017 р по 2019 р на 8,9 на 1 тис. населення. Це зумовлено тим, що, у нашому районі не всі проходять регулярні медичні обстеження, незадовільно організовані діагностика, виявлення хворих на ранніх стадіях хвороби, не вистачає звичайних електрокардіографів та біохімічних аналізаторів, але вчасно відбувається інформування населення щодо захворювань, спостерігається активна боротьба з палінням, зловживанням алкоголем та ожирінням.

За останні 3 роки відзначено певну позитивну динаміку у випадках смертності населення від ССЗ з тенденцією до її зниження (рис. 3) як серед

усього дорослого населення (на 5,7 на 1 тис. населення), так і серед осіб працездатного віку (на 0,5 на 1 тис. населення), хоча смертність серед усього дорослого населення залишається ще високою – 13,6-7,9 на 1 тис. населення (2017 і 2019 роки відповідно).

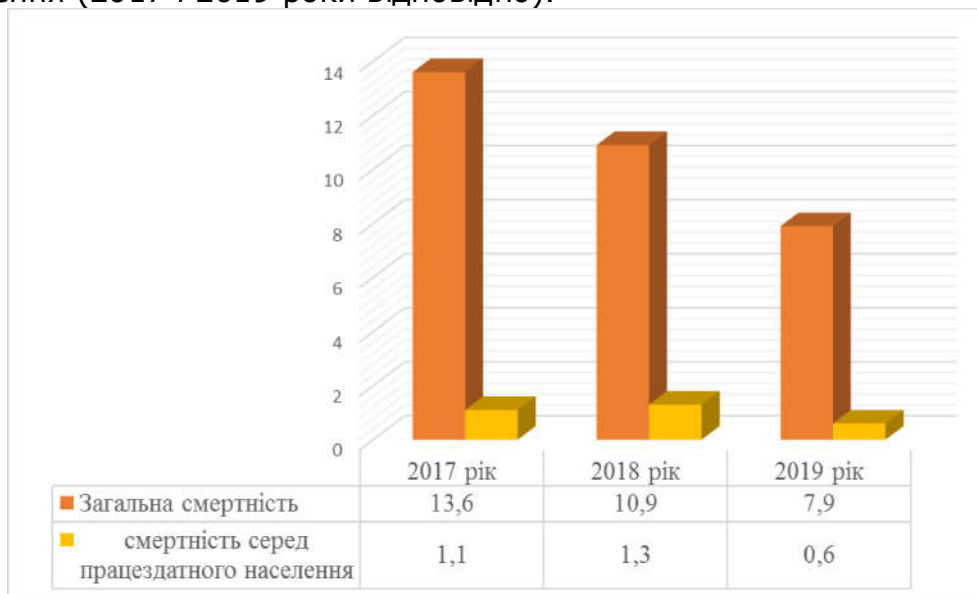

Рис. 3 Смертність від серцево-судинних захворювань на 1 тис. населення

Такі показники смертності на ССЗ у дорослого населення можуть свідчити про недостатню тривалість вторинної профілактики.

У результаті досліджень ми виявили, що найпоширенішими захворюваннями у нашому районі є гіпертонічна хвороба (ГХ), ішемічна хвороба серця (ІХС) та цереброваскулярні хвороби (ЦВХ) [2, ст. 194].

Серед населення Машівського району, ми можемо порівняти поширеність окремих нозологій у чоловіків (рис. 4) та жінок (рис. 5)

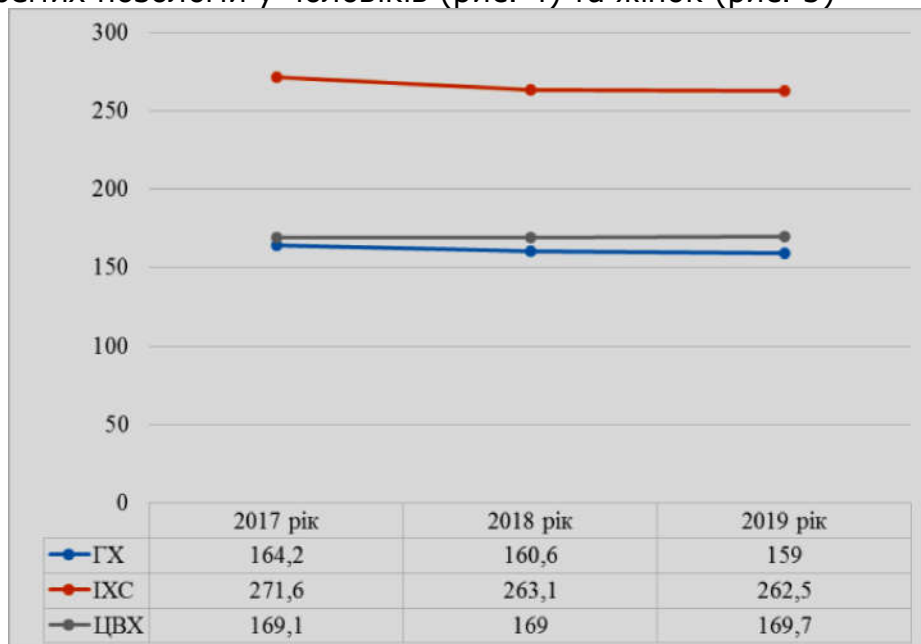

Рис. 4 Динаміка поширеності ГХ, ІХС, ЦВХ у чоловіків на 1 тис. населення

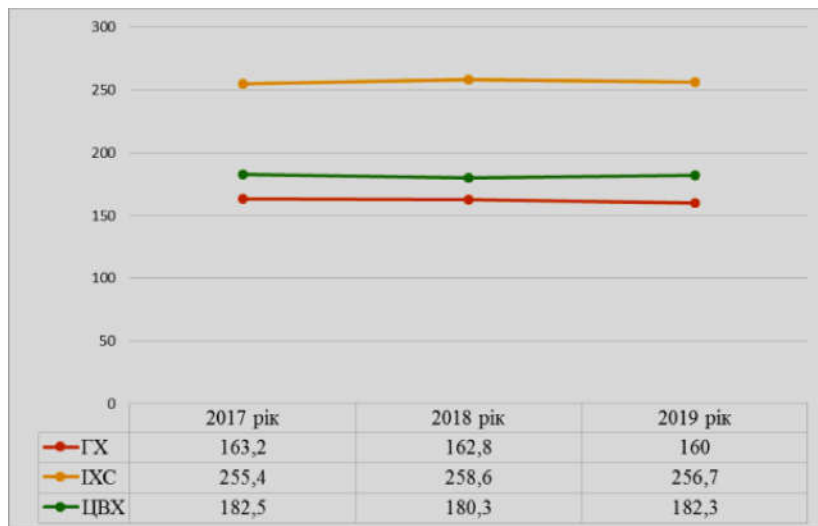

Рис. 5 Динаміка поширеності ГХ, ІХС, ЦВХ у жінок на 1 тис. населення

Аналізуючи показник поширеності окремих нозологій у чоловіків та жінок, ми можемо сказати, що найпоширенішою серед захворювань є ІХС. У 2017 році у чоловіків показник поширеності ІХС становить 271,6 на 1 тис. населення, а у жінок – 255,4 на 1 тис населення. У чоловіків протягом трьох років ми можемо спостерігати зменшення показника поширеності ІХС на 9,1 на 1 тис. населення. У жінок динаміка поширеності у 2018 році зросла на 3,2, а потім у 2019 році знизилася на 1,9 на 1 тис. населення. Ми дійшли такого висновку, що показник поширеності ІХС у жінок за 2017-2019 роки зріс на 1,3. Отже, у Машівському районі ішемічна хвороба серця поширена більше у жінок, ніж у чоловіків.

Вивчаючи поширеність ГХ, ми можемо сказати що у 2017 році серед чоловіків цей показник становить 164,2 на 1 тис. населення, у 2018 році – 160,6 у 2019 році – 159 на 1 тис. населення. Протягом трьох років поширеність ГХ поступово знизилася на 5, 2 на 1 тис. населення. У жінок цей показник у 2017 році – 163, 2 на 1 тис. населення, у 2018 – 162,8 та у 2019 році – 160 на 1 тис населення. За ці роки динаміка поширеності ГХ у жінок знизилася на 3,2 на 1 тис. населення. Отже, у жінок більш поширена гіпертонічна хвороба, ніж у чоловіків [4].

Визначаючи динаміку поширеності на ЦВХ у чоловіків, ми встановили, що за 2017-2019 роки вона приблизно однакова і підвищилася лише на 0,6 на 1 тис населення. Поширеність ЦВХ у жінок Машівського району з 2017 року по 2018 рік знизилася на 2,2 на 1 тис. населення, а потім з 2018 року по 2019 рік підвищилася на 2 на 1 тис. населення.

Отже, з урахуванням вищевикладеного, ми встановили, що захворюваність на ССЗ за 2017-2019 рр. поступово знижується, відзначено певну позитивну динаміку у випадках смертності населення, за ці роки вона знизилася на 5,7 на 1 тис. населення, спостерігається зменшення поширеності нозологій у чоловіків та збільшення у жінок.

З урахуванням вищевикладеного, проаналізувавши та співставивши дані ми встановили: що з 2017 по 2019 роки:

- Захворюваність на ССЗ за останні 3 роки знижується і коливається у межах 28,6-21,9 на 1тис. дорослого населення.
- Поширеність ССЗ у Машівському районі серед дорослого населення зменшилася на 7,3 на 1 тис. населення.
- Дещо зменшилася смертність серед всього населення (на 5,7 на 1

тис. населення) та серед осіб працездатного віку (на 0,5 на 1 тис. населення).

- У результаті наших досліджень ми виявили, що найпоширенішими захворюваннями у нашому районі є гіпертонічна хвороба, ішемічна хвороба серця та цереброваскулярні хвороби. З 2017 по 2019 роки спостерігалось їх поступове зниження.

- Ми встановили, що поширеність ГХ, ІХС, ЦВХ у чоловіків значно нижча, ніж у жінок.

Отже, серцево-судинні захворювання є соціальною проблемою, для розв'язання якої необхідна державна підтримка, координація зусиль усіх центральних та місцевих органів виконавчої влади [3].

Перспективи подальших розробок

Дослідити основні чинники ризику серцево-судинних захворювань і на їх основі розробити систему прогнозування вірогідності виникнення серцево-судинних захворювань серед населення Машівського району.

Проаналізувати рівень надання медичної допомоги хворим.

Література

1. Амосова К. М. Кардиология . – К., 1999. Т 2.
2. Александрович Р. Малий атлас з анатомії – Пер. з 5-го поп. вид. – Київ : Медицина, 2011 – 135с.
3. Вісник проблем біології та медицини 2014р. – вип.3, том 1, Голованова І. А., Хорош М. В., «АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ІНВАЛІДИЗАЦІЇ" ПРАЦЕЗДАТНОГО НАСЕЛЕННЯ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ»
4. Коваленко В. М. Атеросклероз і асоційовані з ним хвороби внутрішніх органів: загальна стратегія профілактики та етапність спеціалізованого лікування / В. М. Коваленко // Укр. кардіол. журнал. – 2007. –№5. – С. 8–9.

СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДНИЖНЬОЩЕЛЕПНИХ СЛИННИХ ЗАЛОЗ ЩУРІВ ПРИ ХРОНІЧНІЙ ІНТОКСИКАЦІЇ ЕТАНОЛОМ НА СУБКЛІТИННОМУ РІВНІ

Шевченко К. В., Єрошенко Г. А., Ячмінь А. І.

Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава, Україна

Вступ. Згідно даних літератури хронічна інтоксикація етанолом виклика різноманітні зміни в будові та функціях органів. Отримана велика кількість фактів, що вживання алкоголю супроводжується порушенням функції слиновиділення, а також структури слинних залоз, проте нерідко ці дані розрізнені та іноді неоднозначні. Етанол здатний проникати крізь мембрани клітин та оказувати, як пряму так і опосередковану токсичну дію, що в свою чергу супроводжується зміною режиму функціонування ферментних, рецепторних та імунних комплексів, тому для дослідження ультраструктурних змін структурних компонентів піднижньощелепної слинної залози щурів був використаний електронномікроскопічний метод, за допомогою якого у раніше проведених дослідженнях було встановлено посилення секретоутворення серомукозними клітинами кінцевих відділів та посилення функціональної активності протокового епітелію на ранніх стадіях експерименту, тому розкриття повномірних змін протягом експерименту має велике практичне значення.